Helgi Abrahamsen
Steffan Klein Poulsen
Beinir Johannesen
Bárður á Steig Nielsen
Jenis av Rana
Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur
løgtingsfólk

Broytingaruppskot I

til

3. viðgerð av

løgtingsmáli nr. 90/2023: Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um framleiðslu, flutning og veiting av ravmagni (Elveitingarlógin) (Framleiðsla og søla av el og fjarhita)

b r o y t i n g a r u p p s k o t

1. § 1, nr. 15 verður orðað soleiðis:

"**15.** Aftan á § 15 f verður sum kapittul 3 b sett:

"Kapittul 3 b
Keyp og søla av el

§ 15 g. SEV keypir og selur elorku, ið verður flutt á elnetinum hjá SEV. Sølan fer fram í heilsølu ella í smásølu.

§ 15 h. SEV skal dagliga áseta bindandi tímaprís fyri næsta døgnið grundað á samansetingina av orkukeldum og kostnaðin av hesum, heruppií kostnaðin av netinum og skipanarberandi tænastum.
Stk. 2. SEV skal á heimasíðu síni, ella á annan hátt, kunngera prís og tíðarskeið fyri sølu. Eisini skal ein mett miðal prísforsøgn gerast fyri næstu dagarnar.
Stk. 3. SEV kann gera avsláttarskipanir fyri sølu av el til góðkendar hitapumpur sambært BK17, til elbilar, til stórkundar, til løðistøðir o.tíl.
Stk. 4. SEV kann gera avtalur um prís til størri kundar, sum eitt nú eru íbundnir háspenning, ið kunnu veita SEV skipanarberandi tænastur ella taka ímóti el, sum annars ikki hevði verið gagnnýtt.
Stk. 5. SEV kann áseta ymisk netgjøld í mun til skiftandi last á elnetinum.

§ 15 i. Sølufeløg skulu hava góðkenning fyri at selja el.
Stk. 2. Sølufeløg skulu áseta smásøluprísir fyri sølu av el og kunnu áseta prís fyri tænastur knýttar at sølu av el.

Stk. 3. Sølufeløg kunnu áseta avsláttur fyri sølu av el til góðkendar hitapumpur sambært BK 17, til elbilar, til stórkundar, til løðistøðir o.tíl.
Stk. 4. Landsstýrisfólkið kann í kunngerð áseta nærri treytir fyri góðkenning sambært stk. 1, heruppií CO_2 sporførið, og meginreglur fyri ásetan av avsláttarprísum sambært stk. 3.

§ 15 j. Landsstýrisfólkið kann áseta reglur um, hvussu prísir skulu roknast, meginreglur fyri gerð av prísskipanum, avsláttarskipanum og prísavtalum, prísáseting fyri íbinding og elveiting, tiltøkugjøld, útgreining av prísum í rokningum, viðskiftatreytir, ómaksgjøld, upplýsing um útlát av vakstrarhúsgassi og aðrar upplýsingarskyldur mótvegis kundum."

Viðmerkingar:
Uppskotssetararnir halda tað hava stóran týdning, at marknaðurin í søluliðinum, sum var partur av semjuskjalinum, sum Landsstýrið, SEV og Kommunufelagið gjørdu í 2022, og sum var partur av lógaruppskotinum, ið varð sent til hoyringar, men sum tó ikki var við í lógaruppskotinum, sum varð lagt fyri Løgtingið, aftur verður partur av hesum uppskotinum.

Tí skjóta uppskotssetararnir upp at gera hesa broytingina, soleiðis at sølumarknaðurin aftur verður partur av uppskotinum.

Viðmerkingar til einstøku broytingarnar
Til § 15 g:
Við ásetingini verður staðfest, at tað er SEV, ið keypir og selur elorku, ið verður flutt á elnetinum hjá SEV. Sølan av elorku fer fram í heilsølu ella í smásølu. Eisini verður ásett, at keyp og søla av el kann fremjast av felagi, sum framleiðir el ella av øðrum felagi, sum hevur til endamáls at keypa og selja el og hartil knýttar tænastur.

Til § 15 h:
SEV verður sambært § 15 h álagt skyldu at bjóða el alment til sølu og at áseta skiftandi prísir eftir, hvussu nógv grøn elframleiðsla er tøk á elnetinum. Eisini kunnu prísir fyri flutning á elnetinum og fyri skipanarberandi tænastur vera ymiskir. Útbodnu døgnprísirnir skulu kunngerast á heimasíðuni hjá SEV ella á øðrum talgildum atkomuligum staði.

Greitt er, at tíðarskeið við nógvari grønari elframleiðslu tala fyri lægri elprísi, meðan tíðarskeið við nógvari oljugrundaðari elframleiðslu tala fyri hægri elprísi, av tí at oljan í nógv ár ikki hevur verið kappingarfør við vind og vatn. Fyri at tryggja gagnnýtslu av mestu elframleiðsluni, tá framleiðslan stavar úr varandi orkukeldum, skal SEV bjóða slíkt el út døgn fyri døgn, har møguleiki eisini er at áseta ymiskar tímaprísir í hvørjum døgni. Ætlanin er, at elprísirnir verða ásettir tíma fyri tíma yvir næstkomandi døgn, grundað á veðurforsagnir.

Ásetingin væntast at kunna hava við sær, at privatir brúkarar eins og vinnukundar gerast meira tilvitaðar um, at tað eru tíðarskeið, har elframleiðslan er meira grøn og kappingarfør í prísi. Hetta fer at eggja brúkarum at tillaga elnýtsluna til slík tíðarskeið, tá tað ber til. Hetta fer eisini at gera tað møguligt at flyta ein part av elnýtsluni til tíðarskeið á døgninum, har nógv grønt el er tøkt, og lítil ella ongin olja er í elframleiðsluni. Hetta fer neyvan í verki at vera framt við, at brúkarar tendra og sløkkja síni eltól, so hvørt sum elorkan er bílig, heldur verða tað sjálvvirkandi skipanir, sum kunnu stýra eltólunum í mun til prísstøðið. Ásetingin er ein liður í

at fáa betri stev í útboð og eftirspurning eftir varandi elorku og at eggja kundum til at brúka elorku, tá ið hon er grøn og bílig. Við nýggju skipanini fær SEV eisini størri rásarúm at veita munandi avsláttur í elprísunum, so at avlopsel úr varandi orkukeldum so vítt gjørligt verður gagnnýtt heldur enn at fara fyri skeytið.

Eisini er ein grundleggjandi broyting gjørd í netgjaldinum við tað, at SEV fær heimild at áseta skiftandi netgjald í mun til skiftandi last á elnetinum. Hetta er eisini liður í at benda elnýtsluna og elprísirnar til tíðarskeið, har nógv varandi elorka er tøk.

Í stk. 3 er ásett, at til ber framhaldandi hjá SEV at áseta avsláttarskipanir í elprísum fyri eitt nú góðkendar hitapumpur, elbilar, stórkundar o.tíl. Hetta er ásetingin í § 9, stk. 6 í løgtingslógini, sum nú er avtikin og innihaldsliga flutt til kapittulin um keyp og sølu av el.

Ásett er í stk. 4, at SEV eisini kann gera avtalu um avsláttur ella serprís til stórar ídnaðarkundar, sum eitt nú eru íbundnir háspenningsnetið ella til kundar, sum kunnu veita skipanarberandi tænastur, ella sum kunnu taka ímóti el í tíðarskeiðum, tá tað annars ikki hevði borið til at gagnnýtt el. Umráðandi er tó, at avslátturin ella serprísurin skal umboða sparingar hjá SEV av at hava stórar kundar til at avtaka el "ovarlaga" í elskipanini ella sparingar av, at hesir stórkundar veita skipanarberandi tænastur til elnetið hjá SEV, og skal slík serskipan góðkennast av Elveitingareftirlitinum. Eisini er umráðandi, at allir stórkundar við ávísari stødd hava javnbjóðis møguleika at gera slíkar avtalur við SEV.

Í viðskiftatreytunum fyri stórkundarnar kann eitt nú verða ásett, at elveitingin kann brótast av, um SEV brádliga fær tørv á tí, at íbindingartreytirnar verða nakað lagaligari enn tær annars høvdu verið, og at kundarnir skulu verða íbundnir netið á 10/20 kilovolt spenningi.

Til § 15 i:
Sambært § 15 i er tað ikki longur bara SEV, sum kann selja el. Sjálvstøðug sølufeløg kunnu frameftir fáa góðkenning at keypa el frá SEV í heilsølu og selja víðari í smásølu. Landsstýrisfólkið fær í kunngerð heimild at áseta góðkenningartreytir til sølufeløg. Sølufelagið skal vera skipað í partafelag við heimstaði í Føroyum og skal fylgja reglunum í ársroknskaparlógini fyri uppsetan av roknskapi. Eisini verða ásettar treytir ella reglur um, at sølufyritøkurnar á rokningini til kundan skulu upplýsa, úr hvørjari orkukeldu elveitingin er fingin, og harundir hvussu stórt útlátið av vakstrarhúsgassi hevur verið. Hetta kann gerast við støði í CO_2-roknaranum, sum Umhvørvisstovan og Burðardygt Vinnulív hava ment í felag, og sum Umhvørvisstovan nú eigur og rekur.

Til § 15 j:
Sambært § 5 j er heimild ásett til landsstýrisfólkið at áseta reglur, hvørs fremsta endamál er at skipa eina brúkaravernd til elkundar. Á rokningini til kundan skal upplýsast, úr hvørjari orkukeldu elveitingin er fingin, og harundir hvussu stórt útlátið av vakstrarhúsgassi hevur verið. Hetta kann gerast við støði í CO_2-roknaranum, sum Umhvørvisstovan og Burðardygt Vinnulív hava ment í felag, og sum Umhvørvisstovan nú eigur og rekur.

Krøv verða eisini sett til útgreining av elrokningini til kundaskaran, heruppií hvussu stórt útlát av CO_2 er knýtt at elveitingini. Hetta fyri at økja tilvitið um burðardygga elframleiðslu og elnýtslu. Felag, sum selur el, skal útgreina kostnaðin fyri elveitingina. Útgreiningin skal í minsta lagi fevna um kostnað fyri framleiðslu, flutning av el, yvirlit yvir gjøld fyri skipanarberandi tænastur umframt aðrar tænastur knýttar at elveitingini. SEV greinar og

skilmarkar støðugt sínar prísir fyri ymiskar veitingar og tænastur í elskipanini, soleiðis at tað neyvt ber til at prísáseta kostnaðin at flyta el á elnetinum og fyri skipanarberandi tænastur.

Talan er um nøkulunda somu heimildaráseting, sum fyri fjarhitapartin. Tó er hugtakið tiltøkugjald nýtt og bara galdandi á eløkinum. Tiltøkugjaldið (á donskum rådighedstarif) umboðar heilt ella partvíst kostnaðin fyri skipanarberandi tænastur hjá SEV, og verður ásett sum eitt gjald í mun til framleiðslu til egna nýtslu. Eginnýtsla verður vanliga allýst sum elnýtsla hjá brúkara frá brúkarans egna framleiðsluverki.

Tiltøkugjaldið er ymiskt alt eftir, hvat slag talan er um av framleiðsluverki, t.v.s. stødd í mátti (kW), og um talan er um vatn-, vind-, sól-, sjóvarfals- ella aðrar orkukeldur. Elveitingareftirlitið hevur góðkent støddina á tiltøkugjaldi fyri smáverk upp til 200 kW.

Á Løgtingi, 23. mai 2023

Helgi Abrahamsen	Steffan Klein Poulsen
Beinir Johannesen	Bárður á Steig Nielsen
Jenis av Rana	Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur